

Enoletni hmelj (*Humulus scandens*)

Opis: Dvodomna vzpenjavka, ki se vzpenja nasprotno od urnega kazalca (levosučno). Običajno je enoletna rastlina, v ugodnih razmerah tudi dvoletna. Listi so pet- do devetkrpi. Listi so v obrisu okrogli, posamezne krpe pa eliptične. Stebla, listi in prilisti so gosto prekrite z dlačicami, ki so še bolj izrazite na spodnji strani listov. Cvetovi so zeleni, združeni v pokončna socvetja. Soplodje je dolgo do 4 cm, viseče, jajčasto do podolgovato in nekoliko spominja na storž. Krovni listi in lističi ploda so štrleči. Sprva je soplodje zeleno, ob zrelosti rjavo. V Evropi cveti od julija do septembra (Kus Veenvliet et al., 2019).

Med domorodnimi vrstami je najbolj podoben navadni hmelj (*Humulus lupulus*), ki ima tri do pet-krpe liste, krovni listi in lističi soplodja se strehasto prekrivajo. Rastlina je desnosučna. Podobno obliko lista ima tudi peterolistna vinika (*Parthenocissus quinquefolia*), vendar imajo lističi krake peclje, plodovi pa so temnomodre jagode (Kus Veenvliet et al., 2019).

Enoletni hmelj (*Humulus scandens*)
Foto: Krzysztof Ziarnek, CC BY SA 4.0

Enoletni hmelj (*Humulus scandens*) – plod
Foto: Leslie J. Mehrhoff, CC BY

Domovina: Vrsta je domorodna v vzhodni Aziji (večji del Kitajske) (Kus Veenvliet et al., 2019).

Stanje v Sloveniji: V Neobioti Slovenije (Jogan et al., 2012) je zabeležena najdba vrste iz leta 1950 z virom Petkovšek, 1953. Od drugih podatkov o vrsti zasledimo le še omembo enoletnega hmelja pod sinonimom *Humulus japonicus* v sklopu popisov botaničnih združb ob rekah Reka in Vipava, vendar ni jasno, na katero lokacijo se nanaša podatek (Dakskobler, 2016). V sosednjih državah je vrsta precej razširjena na Madžarskem, ob rekah Raab in Donavi, ter v Italiji (Balogh & Dancza, 2008).

Habitat: Uspeva na brežinah vodotokov, še posebej na neutrjenih, neporaslih površinah, ki nastanejo ob visokih vodah (EPPO, 2019).

Pot vnosa: V Evropo je bil prinesen kot okrasna rastlina. Vrsta sicer ni bila pogosto naprodaj v vrtnih centrih (v Sloveniji je nismo nikoli opazili), vendar različni evropski spletni trgovci še oglašujejo prodajo semen.

Vplivi: Enoletni hmelj lahko tvori goste sestoje, prekrije in postopoma izrine domorodne vrste, še posebej v vlažnih habitatih. Vzpenja se lahko po drevesih in okoliškem rastlinju, lahko pa je celo

dominantna rastlina v podrasti ter lahko povzroči odmiranje mladih dreves. Na območju naravne razširjenosti ga obravnavajo kot alergeno rastlino z bistvenimi vplivi na zdravje ljudi (EPPO, 2019).

Literatura:

Balogh L. & I. Dancza, 2008. *Humulus japonicus*, an emerging invader in Hungary. In Plant Invasions: Human Perception, Ecological Impacts and Management (ed. B Tokarska-Guzi, JH Brock, G Brundu, CC Child, C Daehler & P Pyšek), pp. 73–91. Backhuys Publishers, Leiden (NL). Dostopno na:

https://www.researchgate.net/publication/296704569_Humulus_japonicus_an_emerging_invader_in_Hungary [23. 10. 2019]

Dakskobler, I., 2016. Fitocenološka analiza obrežnih gozdov v Vipavski dolini in dolini Reke (jugozahodna Slovenija). *Folia biologica et geologica* 57/1: 5-61. Dostopno na: https://ois.zrc-sazu.si/folia_bio_geo/article/viewFile/fbg0001/4351. [23. 10. 2019]

EPPO, 2019. Data sheets on pests recommended for regulation. *Humulus scandens* (Lour.) Merr. EPPO Bulletin 49(2): 267–272. Dostopno na: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/epp.12524> [23. 10. 2019]

Jogan, N., M. Bačič & S. Strgulc Krajšek (uredniki), 2012. Neobiota Slovenije, končno poročilo projekta. Oddelek za biologijo BF UL, Ljubljana. 272 pp. Dostopno na: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-SIMG4XLZ/9b062adf-93dd-40ba-8789-5b26ddda9121/PDF> [23. 10. 2019]

Kus Veenvliet, J., P. Veenvliet, M. de Groot & L. Kutnar (uredniki), 2019. Terenski priročnik za prepoznavanje tujerodnih vrst v gozdovih. Druga, dopolnjena izdaja. Gozdarski inštitut Slovenije, založba Silva Slovenica. [23. 10. 2019]

Povzeto po: Kus Veenvliet, J. in P. Veenvliet, 2019. Opisi izbranih invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo. Poročilo naloge: Materiali za ozaveščanje o invazivnih tujerodnih vrstah. Izvajalec: Zavod Symbiosis, so.p. Naročnik: Ministrstvo za okolje in prostor.